

Heilbrigðisráðuneytið
Skúlagata 4
101 Reykjavík

Reykjavík, 20. október 2025
Tilvísun: Mál nr. S-187/2025

Efni: Umsögn Landspítala um frumvarp til laga um breytingu á lögum um sjúkratryggingar, nr. 112/2008 (ýmsar breytingar).

Landspítali fagnar þeim breytingum sem boðaðar eru í frumvarpinu og telur jákvætt að gerðar séu breytingar með það að leiðarljósi að tryggja skýrleika laganna og gagnsæi við málsmæðferð stofnunarinnar. Landspítali telur þó mikilvægt og leggur áherslu á að samtímis verði gerðar breytingar sem geta átt við um spítalann. Þær varða heimildir til að innheimta gjald vegna fjarheilbrigðisþjónustu og gjald vegna fjarveru sjúklings í fyrirfram bókaðan tíma.

Samkvæmt 11. gr. frumvarpsins verða eftirfarandi breytingar á 28. gr. laganna:

- Á eftir orðunum „Flutningskostnaður milli sjúkrahúsa“ í 1. málsl. 3. mgr. kemur: þar með talinn kostnaður vegna fylgdarmanns.
- Við 4. mgr. bætist: svo sem um ábyrgð á kostnaði við flutning á sjúkrahús og til baka vegna rannsóknar án þess að sjúklingur sé lagður inn.

Breyting á 4. mgr. er nánar skýrð í greinargerð og þar kemur fram að með ákvæðinu er lagt til að ráðherra sé heimilt að mæla fyrir um í reglugerð hver greiði fyrir flutning á sjúkrahús og til baka vegna rannsóknar í þeim tilvikum þegar sjúklingur er ekki lagður inn. Í því sambandi sé m.a. litið til þess hver ber ábyrgð á sjúklingi. Breytingin á 1. málsl. 3. mgr. er hins vegar ekki skýrð nánar og telur spítalinn þörf á að bæta einnig við “sé fylgd nauðsynleg” líkt og tiltekið er í 2. mgr. vegna kostnaðar fylgdarmanns í þeim tilvikum sem sjúklingur verður ekki fluttur eftir venjulegum farþegaflutningsleiðum. Þá er ekki fjallað um þennan kostnað í kostnaðarmati frumvarpsins og því óljóst hvaða kostnaðaráhrif breytingin hefur fyrir spítalann.

Í 12. gr. frumvarpsins eru lagðar til ýmsar breytingar á gjaldtökuheimildum 29. gr. laganna. Þannig verði heimilt að innheimta gjald vegna fjarheilbrigðisþjónustu heilsugæslunnar og heilbrigðisþjónustu sem veitt er án eiginlegrar komu.

Landspítali telur nauðsynlegt að hið sama gildi um þá heilbrigðisþjónustu sem veitt er á spítalanum þar sem fjarheilbrigðisþjónusta er veitt þar í sívaxandi mæli en lög um sjúkratryggingar veita ekki skýra heimild til að taka gjald vegna þjónustunnar. Sem dæmi má nefna mikinn fjölda sjúklinga í ýmis konar rafrænu eftirliti, þar sem ekki er þörf á komu á spítalann en sjúklingar fá engu að síður nauðsynlega heilbrigðisþjónustu veitta af starfsfólki hans. Þjónustan er þannig sambærileg við þjónustu sem veitt er á göngudeildum spítalans. Umrædd breyting á þjónustuformi er í takt við stefnu og áherslur síðast liðin ár þar um og á eftir að vaxa enn meir á næstu árum.

Í 12. gr. er einnig kveðið á um að við 1. tölul. 1. mgr. bætist nýr málslíður: Heimilt er að ákveða í reglugerð gjald sem innheimt er vegna fjarveru sjúklings í fyrirfram bókaðan tíma.

Sá töluliður á við um heilsugæsluna en Landspítali telur nauðsynlegt að spítalinn fái sömu heimild til að taka gjald vegna fjarveru sjúklings í fyrirfram bókaðan tíma. Á árinu 2024 voru 14.580 komur á Landspítala þar sem sjúklingur mætti ekki og lét ekki vita af fjarveru. Verði spítalanum einnig veitt þessi heimild má því koma í veg fyrir umtalsverða sóun á tíma og fjármunum heilbrigðiskerfisins.

Í 8. gr. frumvarpsins er lagt til að biðtími eftir sjúkratryggingu verði stytur úr sex mánuðum í þrjá til að flýta fyrir aðgengi aðfluttra einstaklinga að sjúkratryggingakerfinu. Áhrif af því að stytta biðtíma eftir sjúkratryggingu úr sex mánuðum í þrjá hafa verið talin nema um 7,7 millj. kr. á mánuði eða um 90 millj. kr. á ári, þ.e. greiðsluþátttaka Sjúkratrygginga Íslands eykst sem þessu nemur þar sem einstaklingar sem flytjast til landsins myndu fá sjúkratryggingu fyrr en lögin mæla nú fyrir um. Landspítali bendir á að þessi þriggja mánaða stytting lækkar sértekjur spítalans en ekki er ljóst hversu mikið. Landspítali innheimtir kostnað við þjónustu ósjúkratryggðra innan EES til Sjúkratrygginga Íslands og þá einnig vegna þessa hóps sem er á biðtíma. Við breytinguna verður fólk styttra á biðtíma og þar með færist það fyrr yfir í þann hóp sem Landspítali þjónar af fjárlögum.

Virðingarfyllst,

Runólfur Pálsson,
forstjóri